

OBSAH

ČASŤ 1	Právny aspekt	4
ČASŤ 2	Kódex	5
ČASŤ 3	Uplatnenie Kódexu	6
ČASŤ 4	Práva a povinnosti	7
ČASŤ 5	Čo je doping?	8
ČASŤ 6	Zoznam zakázaných látok	12
ČASŤ 7	Terapeutické výnimky (TUE)	14
ČASŤ 8	Testovanie, odber vzoriek a ich analýza	15
ČASŤ 9	ADAMS	17
ČASŤ 10	Dôsledky porušenia antidopingových pravidiel	18
Príloha 1	22
Príloha 2	26

Svetový antidopingový kódex stanovuje pravidlá, ktoré športovci musia dodržiavať. Cieľom tohto sprievodcu je pomôcť pochopiť tieto pravidlá.

Kódex je vždy rozhodujúci a tento sprievodca je len informačného charakteru a nezastupuje ho. Poskytuje sa na účely pochopenia fungovania antidopingových pravidiel a v žiadnom prípade neplní funkciu právneho dokumentu.

Cieľom Svetového antidopingového Kódexu je chrániť práva čistých športovcov.

Tento sprievodca je informačného charakteru a nezastupuje Kódex.

Na prvých stránkach Kódexu sa spomínajú skutočné hodnoty „športového ducha“. Z tejto filozofie vychádza základná funkcia antidopingových programov – prevencia.

Úlohou prevencie je predchádzať či už úmyselnému alebo neúmyselnému užívaniu zakázaných látok a metód alebo porušenia niektorého z antidopingových pravidiel.

Čo je Svetový antidopingový kódex?

Kódex je hlavnou štruktúrou antidopingového systému. Prijalo ho olympijské hnutie, ako aj športové zložky s antidopingovými organizáciami po celom svete. Je uznaný viac ako 170 vládami (UNESCO Dohovor proti dopingu v športe).

Kódex vstúpil do platnosti prvýkrát v júli 2004. Prvá zmenená verzia prišla do platnosti 1. januára 2009. Druhá verzia Kódexu (aktuálna) je platná od 1. januára 2015.

Úplná verzia Kódexu je dostupná na internetovej stránke ADA SR v slovenskej a anglickej verzii.

WADA vydala ako podporné dokumenty kódexu Medzinárodné štandardy pre rôzne oblasti: Zoznam zakázaných látok a metód, Testovanie a vyšetovanie, Terapeutické výnimky, Laboratóriá a Ochrana osobných údajov.

Odkazy na články v tomto dokumente sa týkajú článkov Kódexu; odkazy na iné dokumenty sú špecifikované.

Pre koho je Kódex určený?

1. Kódex sa vzťahuje na všetkých športovcov národnej a medzinárodnej úrovne. Športovca medzinárodnej úrovne definuje príslušná medzinárodná federácia. Status športovca národnej úrovne určuje ADA SR.
2. ADA SR stanovuje, ako sa pravidlá uvedené v Kódexe týkajú športovca, ktorý sa zúčastňuje domácich podujatí a nemá status športovca národnej úrovne. Športovcovi, ktorý sa zúčastňuje súťaží na národnej úrovni, je v prípade pozitívneho testu, nedostaveniu sa na dopingovú kontrolu alebo porušení niektorého z antidopingových pravidiel, udelený trest.
3. Je na zvážení ADA SR, ako bude aplikovať pravidlá uvedené v Kódexe v prípade športovcov, ktorí sa nezúčastňujú oficiálnych športových podujatí, ale príležitostne sa zúčastňujú na rekreačných alebo fitness športových aktivitách.

Športovec má isté práva a povinnosti:

- Musí ovládať a akceptovať všetky antidopingové pravidlá.
- Nesie zodpovednosť za všetky látky, ktoré sa dostanú do jeho tela, čiže za všetko, čo konzumuje a pije, vrátane liekov a doplnkov výživy, ktoré užíva. Základné pravidlo je, čo je v tvojom tele, za to si aj zodpovedný.
- Musí byť dostupný pre odber vzoriek za účelom dopingovej kontroly.
- Musí informovať zdravotnícky personál o tom, že podlieha antidopingovým pravidlám a nesmie užiť liečbu obsahujúcu zakázané látky. Taktiež berie na seba zodpovednosť, že každá podstupená liečba nie je v rozpore s Kódexom.
- Musí spolupracovať s antidopingovými organizáciami vyšetrujúcimi porušenia antidopingových pravidiel.
- Pre viac informácií, viď [Článok 21.1](#).

Vzorom pre športovcov sú často tréneri, manažéri, agenti a ďalší podporný personál. Aj oni majú isté práva a povinnosti:

- Musia ovládať a akceptovať všetky antidopingové pravidlá, ktoré sa týkajú ich alebo športovca, s ktorým spolupracujú.
- Musia spolupracovať s programom pre testovanie športovcov.
- Musia využiť svoj vplyv na šírenie filozofie čistého športu.
- Musia spolupracovať s antidopingovými organizáciami, ktoré vyšetrujú porušenia antidopingových pravidiel.
- Nesmú užívať ani vlastniť žiadnu zakázanú látku alebo metódu bez platného potvrdenia.
- Pre viac informácií, viď [Článok 21.2](#).

ČASŤ 5 ČO JE DOPING?

Podľa Kódexu je povinnosťou športovca ovládať antidopingové pravidlá a vedieť, čo znamená ich porušenie.

Porušenie antidopingových pravidiel neznamená len „pozitívny test“, ktorý Kódex definuje ako nepriaznivý analytický nález.

Porušenie sa nevzťahuje len na pozitívny test.

Porušením antidopingových pravidiel je napríklad aj držba zakázaných látok a používanie zakázaných metód.

Ďalšie typy porušení:

- Falšovanie alebo pokus o falšovanie počas ktorejkoľvek časti dopingovej kontroly. Napríklad, úmyselné zasahovanie do práce komisára dopingovej kontroly, zastrasovanie potenciálneho svedka, zámena vzoriek alebo pridanie cudzej látky do vzorky. Pozri [Článok 2.5](#).
- Držba zakázanej látky alebo metódy. Je neprijateľné kúpiť alebo prechovávať zakázanú látku pre kamaráta alebo príbuzného, s výnimkou určitých okolností, napr. kúpa inzulínu pre pacienta s diabetom. Pozri [Článok 2.6](#).
- Obchodovanie alebo pokus o obchodovanie s akoukoľvek zakázanou látkou alebo metódou. Pozri [Článok 2.7](#).
- Podanie alebo pokus o podanie zakázanej látky alebo metódy športovcovi. Pozri [Článok 2.8](#).
- Spoluúčasť: asistovanie, povzbudzovanie, pomáhanie, navádzanie, pripravovanie, zakrývanie alebo akýkoľvek iný typ úmyselnej spoluúčasti zahŕňajúci porušenie antidopingového pravidla alebo pokus o porušenie „inou osobou.“ Pozri [Článok 2.9](#).
- Zakázané združovanie. Pozri [Článok 2.10](#).
- Neposkytnutie informácií o mieste pobytu športovca. Pozri [Článok 2.4](#).
- Vyhybanie sa, odmietnutie alebo nepodrobenie sa odberu vzorky. Pozri [Článok 2.3](#).

Športovec by si mal byť vedomý toho, že porušenie antidopingových pravidiel môže byť preukázané nie len laboratórnymi výsledkami, ale aj inými dôkazmi. Napríklad pomocou biologického pasu športovca (dlhodobé sledovanie biologických parametrov), priznanie, svedectvá a rôzne dokumenty dokazujúce porušenie pravidiel.

Úmysel a porušenie antidopingových pravidiel

Ako už bolo uvedené vyššie, športovec je zodpovedný za všetko, čo sa nachádza v jeho tele. Pri posudzovaní porušenia antidopingových pravidiel z dôvodu užitia alebo prítomnosti zakázanej látky, nie je nutné preukázať úmysel, zavinenie, nedbalosť alebo vedomé použitie.

Pri porušení antidopingového pravidla sa športovec nemôže hájiť tým, že zakázanú látku mu niekto dal, a on o tom nevedel, alebo že zakázaná látka nebola uvedená na etikete výživového doplnku, ktorý užíva, alebo že zakázaná látka/metóda neovplyvnila jeho športový výkon.

Užívanie alebo pokus o užitie zakázanej látky/metódy sa považuje za doping. „Úspešnosť, resp. „neúspešnosť“ dopingového pokusu o doping na veci nič nemení.

Pre viac informácií pozri [Článok 2.1](#) a [2.2](#).

Výživové doplnky

Regulácia výživových doplnkov je vo všeobecnosti minimálna. Bežne doplnky ponúkané či už v obchodoch so zdravou výživou alebo internetových obchodoch, neobsahujú zakázané látky, ak nie sú uvedené na etikete výrobku. V posledných rokoch sa pripisuje značný počet pozitívnych testov zle označeným alebo kontaminovaným doplnkom.

Vyskytlo sa viacero prípadov (aj na olympijských hrách), kedy boli športovci pozitívne testovaní na zakázaný stimulant metylhexamín (MHA). Tento stimulant je tiež známy ako 1,3-dimethylamylamin (DMAA) alebo geraniový olej. Tieto názvy môžu byť uvedené na etikete výrobku, ale názov „methylhexamin“ je uvedený len málokedy.

Ak si nie ste istí, čo je vo výživovom doplnku, neužívajte ho. Nevedomosť neospravedlňuje.

Nemali by ste brať výživový doplnok, ak existuje pochybnosť o tom, čo by mohol obsahovať.

Zvýšené riziko výskytu zakázanej látky môžu mať produkty, ktoré slubujú anabolický efekt, pomáhajú pri regenerácii, poskytujú energiu alebo napomáhajú pri chudnutí. Vzhľadom na to, že budete niešť zodpovednosť za následky prípadného pozitívneho testu spôsobeného zle označeným doplnkom, najlepšou radou je: **Neužívajte doplnok, ak nevíete, čo obsahuje.**

Pravidlo miesta pobytu

Hlavným cieľom informovania o mieste pobytu je uľahčiť mimo súťažné testovanie.

Poskytovanie informácií o miestach pobytu umožňuje antidopingovej organizácii lokalizovať športovca pre účely neohlásenej dopingovej kontroly. Takéto testovanie je základom efektívneho antidopingového programu.

Relatívne málo športovcov je zaradených v „Registri pre testovanie“, ktorí sú tiež povinní poskytovať presné a aktuálne informácie o miestach pobytu.

Ak je športovec upozornený, že bol zaradený do „Registra pre testovanie“, znamená to, že musí poskytnúť informácie o svojom pobyte štvrťročne. Informácie zahŕňajú miesta a časy pravidelných činností a známych udalostí (miesto prespávania, tréningu, súťaže, sústredenia, práce...) a jeden 60 minútový časový interval pre každý deň, kedy musí byť športovec k dispozícii pre možné testovanie. Pravidelné činnosti športovca a 60 minútový časový interval musia byť pribežne aktualizované.

- Ak športovec neposkytne informácie o miestach pobytu včas, dopúšťa sa neposkytnutia informácií o mieste pobytu a môže mu byť udelené napomenutie za porušenie antidopingových pravidiel.
- Ak sa športovec nenachádza na mieste pobytu, ktoré uviedol počas 60 minútového časového intervalu, taktiež sa dopúšťa porušenia antidopingových pravidiel – neposkytnutie požadovanej informácie o zmene pobytu, resp. nezastihnutie na testovanie.

Športovec má právo sa odvolať voči napomenutiu, resp. vysvetliť dôvod porušenia antidopingových pravidiel. Akákoľvek kombinácia troch nezastihnutí na testovanie a/alebo neposkytnutí informácií o mieste pobytu športovca v rámci dvanásťmesačného obdobia – ak nie je odvolanie zo strany športovca úspešné – sa považuje za porušenie antidopingových pravidiel s možným udelením zákazu činnosti až na dva roky.

Športovec môže poveriť zodpovednú osobu (tréner, manažér, rodinný príslušník) vyplňaním informácií o miestach pobytu. Za poskytnuté údaje vždy zodpovedá športovec.

ADA SR môže vyžadovať menej detailné informácie o miestach pobytu od určitých športovcov, ktorí nie sú zaradení v registri pre testovanie. Ak ste jedným z týchto športovcov, neposkytnutie informácií o miestach pobytu sa nemusí nutne vnímať ako porušenie antidopingových pravidiel, ale môžete niešť ďalšie následky stanovené ADA SR.

Čo je „zakázané združovanie“?

V minulosti bolo známych niekoľko prípadov, v ktorých športovci pokračovali v spolupráci s trénermi, ktorým bola zakázaná činnosť alebo s inými jedincami, ktorí boli stíhaní za poskytovanie zakázaných látok.

Podľa pravidiel Kódexu športovec, ktorý po upozornení antidopingovou organizáciou alebo Svetovou antidopingovou agentúrou naďalej spolupracuje s týmto typom „sprievodnej osoby športovca“ sa dopúšťa porušenia antidopingových pravidiel.

Športovci nesmú spolupracovať s trénermi, lekármi ani iným sprievodným personálom športovca, ktorému je zakázaná činnosť z dôvodu porušenia antidopingového pravidla, alebo ktorý bol trestne odsúdený, alebo profesijne disciplinárne potrestaný vo vzťahu k dopingmu.

Niektoré príklady typov združovania, ktoré sú zakázané: tréningy, plánovanie stratégií, poradenstvo v oblasti výživy alebo medicíny, získavanie terapie, liečby alebo lekárskeho predpisov, povolenie sprievodnej osobe športovca slúžiť ako agent alebo zástupca. Zakázané združovanie nemusí zahŕňať žiadnu formu kompenzácie.

Toto ustanovenie neplatí v prípadoch, keď združovanie nemá profesionálny alebo športový súvis (rodič-dieťa alebo manžel-manželka).

Pre viac informácií pozri [Článok 2.10](#).

Ktoré látky a metódy sú zakázané?

Zoznam zakázaných látok a metód každoročne vydáva Svetová antidopingová organizácia (WADA), pravidelne sa aktualizuje, minimálne raz ročne. Aktualizovaný nový zoznam zvyčajne nadobúda platnosť každý rok 1. januára a je dostupný na stiahnutie na webovej stránke WADA, v slovenskej verzii si ho možno stiahnuť na webovej stránke ADA SR. Zoznam sa rozdeľuje na látky, ktoré sú trvalo zakázané a na látky, ktoré sú zakázané len počas súťaže (väčšinou v rámci 24 hodín počas súťaže).

Trvalo zakázané	Zakázané počas súťaže
• hormóny	• stimulanty
• anaboliká	• marihuanu
• EPO	• narkotiká
• beta-2 agonisty	• glukokortikoidy
• maskujúce látky a diuretiká	

Je VAŠOU povinnosťou vedieť, ktoré látky a metódy sú zakázané.

Trvalo zakázané sú tiež metódy ako krvná transfúzia.

Aký je rozdiel medzi trvalo zakázanými látkami a tými zakázanými počas súťaže?

Trvalo zakázaná látka sa nesmie užívať počas celého roka, čiže ani počas tréningu, ani počas súťaže. Napríklad anabolické steroidy sa užívajú počas tréningu a môžu mať dlhotrvajúci efekt na športový výkon alebo maskovacie látky, ktoré sa môžu použiť s cieľom zakrytia užívania iných dopingových látok.

Na druhej strane, užitie látky v období mimo súťaže, ktorá je zakázaná len počas súťaže, sa nepovažuje za porušenie antidopingových pravidiel, pokiaľ daná látka nie je prítomná v tele počas súťažnej dopingovej kontroly. Na upresnenie, mnoho látok môže ostať v tele po dlhý čas. Ak je výsledok do-

pingovej kontroly pozitívny na látku, ktorú športovec užil mimo súťaže (kedy nebola zakázaná), ale test súťažnej dopingovej kontroly je pozitívny (kedy je zakázaná), športovec porušil antidopingové pravidlá.

Môžu sa zakázané látky nachádzať v bežných liekoch?

Áno. Veľa bežných liekov, ako sú lieky proti bolesti, lieky proti prechladnutiu a chrípke môžu obsahovať zakázané látky.

Ďalšie informácie získate na internetovej stránke ADA SR.

ČASŤ 7 TERAPEUTICKÉ VÝNIMKY (TUE)

Jeden z kľúčových princípov antidopingu je chrániť zdravie športovca.

Môže dôjsť k situácii, kedy je zo zdravotných dôvodov nevyhnutné užiť zakázanú látku alebo použiť zakázanú metódu. Podľa Kódexu je možné takúto situáciu riešiť tzv. Terapeutickou výnimkou (TUE).

Na získanie TUE je potrebné splniť niekoľko kritérií, napríklad:

- príslušná zakázaná látka/metóda je potrebná na účely liečby zdravotného stavu a športovec by utrpel vážne poškodenie zdravia, ak by mu zakázaná látka alebo metóda nebola poskytnutá;
- jej užitie nepovedie k zvýšeniu výkonnosti po liečbe;
- neexistuje primeraná terapeutická alternatíva.

Športovci na medzinárodnej a národnej úrovni si musia byť vedomí ďalšieho dôležitého pravidla: TUE musí byť udelená v časovom predstihu, nie retroaktívne (späťne), okrem situácií ohrozujúcich zdravie a výnimočných situácií. Viď **Článok 4.3** Medzinárodnej normy pre TUE (ISTUE).

TUE pre športovcov na národnej úrovni udeľuje ADA SR. TUE pre športovcov na medzinárodnej úrovni udeľuje príslušná medzinárodná federácia. Usporiadatelia olympijských hier alebo iných významných podujatí môžu takisto udeliť TUE. Viď **Článok 4.4**.

Pri podaní novej žiadosti o TUE alebo či je nutné už udelenú TUE posunúť na uznanie je potrebné overenie medzinárodnou federáciou alebo ADA SR. Antidopingová agentúra SR vás prevedie týmto procesom.

Jedným z kľúčových princípov antidopingu je ochrana zdravia športovca.

TUE musí byť udelená v časovom predstihu, nie retroaktívne (späťne).

Nerátajte s tým, že TUE udelená ADA SR v rámci národnej úrovne bude automaticky uznaná aj na úrovni medzinárodnej. V prípade akýchkoľvek pochybností kontaktujte vašu medzinárodnú federáciu alebo usporiadateľa významného podujatia.

Graf znázorňujúci proces žiadosti o TUE nájdete na internetovej stránke ADA SR.

ČASŤ 8 TESTOVANIE, ODBER VZORIEK A ICH ANALÝZA

Keď oprávnený komisár dopingovej kontroly požiada športovca o odovzdanie vzorky, musí tak urobiť.

Každá antidopingová organizácia, ktorá spravuje konkrétneho športovca, má právomoc na odber vzorky moču alebo krvi, kedykoľvek a kdekoľvek.

Kto má právomoc na testovanie?

Národná antidopingová agentúra má právomoc testovať športovcov,

- ktorí sú štátnymi príslušníkmi danej krajiny, majú trvalý pobyt v danej krajine, sú držiteľmi licencie alebo sú členmi športových zväzov (federácií, asociácií) v danej krajine, alebo
- ktorí sú prítomní v danej krajine, kde národná antidopingová organizácia vykonáva svoju činnosť, alebo
- ak o to požiadala medzinárodná federácia (asociácia), ktorá spravuje daného športovca.

Medzinárodné federácie majú právomoc testovať športovcov, ktorí podliehajú ich pravidlám,

- vrátane športovcov zúčastňujúcich sa na medzinárodných podujatiach a
- športovcov, ktorí sú držiteľmi licencie tejto medzinárodnej federácie (asociácie), alebo sú jej priami členovia.

Organizátor významného podujatia má právomoc testovať športovcov tohto podujatia.

Proces odberu vzorky je štandardizovaný. Pre viac informácií o odbere vzorky a vašich právach pozri **Prílohu 1**.

Za účelom zisťovania prítomnosti zakázanej látky vo vzorke športovca sa využívajú laboratória výlučne akreditované WADA. Pre prípad, že bola vo vzorke A zistená prítomnosť zakázanej látky, pre viac informácií o analýze B vzorky pozri **Prílohu 2**.

Ako dlho sú vzorky uchovávané?

Vzorky moču môžu byť zmrazené, skladované a znovu otestované po dobu 10 rokov. Technológie analýzy vzoriek sa vyvíjajú, niektoré zakázané látky a metódy, ktoré nie sú v súčasnosti detekovateľné, môžu byť odhalené v budúcnosti.

Ak už boli vzorky použité pre účely odhalenia zakázaných látok, budú zbavené označenia a využité len na výskum, alebo budú zničené.

Návrat po ukončení aktívnej športovej činnosti

Ak ste patrili do registra medzinárodnej federácie alebo národného registra pre testovanie, musíte zaslať 6 mesiacov vopred písomnú žiadosť národnej antidopingovej organizácii, alebo medzinárodnej federácii. Počas týchto šiestich mesiacov budete podliehať pravidlám antidopingovej regulácie a musíte byť k dispozícii na testovanie skôr, ako sa zúčastníte súťaže.

V prípade, ak by uplatňovanie tohto pravidla bolo zjavne nespravodlivé, WADA môže udeliť výnimku. Pozri [Článok 5.7](#).

ČASŤ 9 ADAMS

Čo je ADAMS?

ADAMS (*Anti-Doping Administration and Management System* – Antidopingový správny a riadiaci systém) je internetový databázový systém vytvorený Svetovou antidopingovou agentúrou (WADA).

Umožňuje vkladanie, uchovávanie, zdieľanie a poskytovanie informácií o jednotlivých športovcoch a ich miestach pobytu, dopingových kontrolách, terapeutických výnimkách (TUE) a prípadných sankciách voči športovcom. Táto databáza uľahčuje zdieľanie informácií medzi príslušnými organizáciami, a má za cieľ podporovať účinnosť, efektívnosť a transparentnosť.

Systém ADAMS zjednodušuje každodenné činnosti všetkých zúčastnených strán a športovcov zapojených do antidopingového programu. Uľahčuje prácu antidopingovým organizáciám, ktoré nariaďujú testovanie, laboratóriám, ktoré informujú o výsledkoch testovania, antidopingovým organizáciám, ktoré spravujú výsledky a športovcom, ktorí poskytujú svoje informácie o miestach pobytu. Tento systém má jednoduché použitie, je dostupný vo viacerých jazykoch a prostredníctvom internetu je dostupný všade na svete 24 hodín denne počas celého roka.

Väčšina medzinárodných federácií a národných antidopingových organizácií používa ADAMS ako centrálnu informačnú základňu pre informácie o miestach pobytu športovca, terapeutické výnimky a výsledky testov. ADAMS bol vyvinutý, aby bol život športovcov jednoduchší.

Športovci majú prístup k svojim osobným informáciám v ADAMS. Za Váš prístup k ADAMS sú zodpovedné medzinárodné federácie a národné antidopingové organizácie.

K údajom športovca má prístup iba obmedzená časť personálu antidopingových organizácií. ADAMS je chránený dvomi vysoko zabezpečenými dátovými centrami, ktoré majú bezpečnostné predpisy rovnakého typu ako bankové aplikácie. Prístupový systém v ADAMS chráni bezpečnosť dát a osobných údajov. Informácie poskytnuté športovcom prostredníctvom ADAMS sú po celý čas prísne dôverné a použité výlučne na účely plánovania, koordinácie a vykonávanie testovania a budú odstránené potom, ako už nebudú pre svoj účel dôležité.

DÔSLEDKY PORUŠENIA ANTIDOPINGOVÝCH PRAVIDIEL

Dôsledky porušenia antidopingových pravidiel zahŕňajú anuláciu výsledkov, udelenie doby zákazu činnosti, povinné zverejnenie porušenia antidopingových pravidiel a taktiež možné finančné sankcie.

Anulácia výsledkov

Porušenie antidopingových pravidiel v súvislosti so súťažou (individuálny zápas, preteky) automaticky vedie k anulácii výsledkov dosiahnutých na súťaži. Pozri [Článok 9](#).

Čo znamená anulácia výsledkov, resp. diskvalifikácia?

Znamená to odobratie výsledkov, cien, bodov a odmien. Výsledky v iných súťažiach na tom istom podujatí (napríklad olympijské hry), môžu byť taktiež anulované. Pozri [Článok 10.1](#).

Vo všeobecnosti sa anulujú všetky výsledky v období od zistenia porušenia až po udelenie dočasného pozastavenia činnosti alebo zákazu činnosti. Pozri [Článok 10.8](#).

Zákaz činnosti

Počas zákazu činnosti sa športovec nemôže zúčastňovať žiadnej súťaže ani aktivít medzinárodnej alebo národnej federácie alebo ich členských klubov, vrátane tréningu v rámci klubu alebo tímu, resp. využívať priestory športového klubu.

Tak isto sa športovec nemôže podieľať na organizácii žiadnej profesionálnej ligy, národnej či medzinárodnej športovej udalosti. Pozri [Článok 10.12.1](#).

Trvanie zákazu činnosti

Športovci, ktorí úmyselne porušia dopingové pravidlá, by mali dostať zákaz činnosti až na 4 roky.

Trvá doba zákazu vždy 4 roky?

Nie.

Môže porušenie antidopingového pravidla viesť k neudeleniu zákazu činnosti?

Áno, ale len v prípade, že športovec je schopný preukázať svoju nevinu.

Niekedy pri analýze špecifikovaných látok existujú situácie, kedy je športovcovi udelené len napomenutie v prípade, že previnenie zo strany športovca je veľmi nízke. Podobný postup sa uplatňuje pri kontaminácii výživových doplnkov zakázanými látkami. Ide o produkty, ktoré obsahujú zakázanú látku, ale zloženie výrobku to neudáva.

Čo ovplyvňuje dobu trvania zákazu činnosti?

Typ porušenia, predmetná zakázaná látka alebo metóda, obhajoba športovca a stupeň viny.

Aký je výsledok týchto pravidiel?

V prípade prítomnosti alebo použitia zakázanej látky, základné pravidlá sú nasledovné:

V prípade zámerného použitia zakázanej látky alebo metódy je doba zákazu činnosti 4 roky.

Inak, 2 roky – pokiaľ športovec je schopný dokázať svoju nevinu, resp. nízku mieru zavinenia, v takomto prípade je možné znížiť dobu trestu na 1 rok (minimálna doba zákazu činnosti).

Ak sa porušenie týka špecifikovanej látky alebo kontaminovaného produktu a športovec vie dokázať, že konal neúmyselne, doba zákazu činnosti môže

byť udelená od 2 rokov až po napomenutie (v závislosti od stupňa previnenia).

V [Článku 10.3](#) sú uvedené ďalšie pravidlá o udelení doby zákazu činnosti pri porušení ostatných antidopingových pravidiel.

Spolupráca

Pre zachovanie čistého športu je kľúčová spolupráca so športovcami a ľuďmi, ktorí vedú o porušení antidopingových pravidiel a sú ochotní podieľať sa na odhalení dopingových prípadov.

Kódex takýto prístup definuje ako špeciálne okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť vyplývajúci trest.

Ak sa športovec dobrovoľne prizná k dopingu predtým, ako antidopingová organizácia upozorní na porušenie a toto priznanie je v tom čase jediný dôkaz dopingu, môže byť doba zákazu činnosti prehodnotená (na polovicu pôvodne udeleného trestu).

Doba zákazu činnosti môže byť znížená aj v prípade, ak športovec spolupracuje s antidopingovou organizáciou, políciou alebo disciplinárnou komisiou v zmysle odhalenia ďalších dopingových prípadov. V takomto prípade sa spolupráca chápe ako úplné zverejnenie, v písomnej forme, všetkých informácií, o ktorých športovec vie v súvislosti s dopingom o akejkoľvek osobe, vrátane seba. Športovec v maximálnej možnej miere spolupracuje s antidopingovými organizáciami, ak je potrebné, svedčí pri vypočúvaní.

Pre viac informácií, pozri [Článok 10.6.1](#) a [10.6.2](#).

- Ak je športovec obvinený z porušenia antidopingového pravidla, je mu udelený predbežný zákaz činnosti, ktorý môže športovec prijať bez námietok, čiže sa vzdá svojho práva poprieť obvinenia, ktoré mu boli udelené.
- Každá doba zákazu činnosti začína plynúť
 - od dátumu, kedy športovec akceptuje zákaz činnosti alebo udelenú sankciu alebo
 - od dátumu, kedy je udelené finálne rozhodnutie o porušení.
- Počas doby zákazu činnosti sa môže športovec podieľať na antidopingových edukačných programoch.
- Športovec môže opäť trénovať s tímom alebo využívať priestory klubu na tréning
 - počas posledných dvoch mesiacov doby zákazu činnosti alebo
 - počas poslednej štvrtiny zákazu činnosti. Pozri [Článok 10.12.2](#).

Finančné dôsledky

Kódex nestanovuje udelenie pokút za doping, čo ale neznamená, že antidopingové organizácie nemôžu udeliť finančnú pokutu.

Finančná pokuta nezmierňuje ani nenahrádza dobu trvania zákazu činnosti. Bohatí športovci sa nemôžu „vykúpiť“ z trestu zákazu činnosti.

Pre viac informácií, pozri [Článok 10.10](#).

Povinné verejné uzavretie prípadu

Ak je športovcovi dokázané porušenie antidopingového pravidla, je povinnosťou tento prípad zverejniť. Myšlienkou je pôsobiť preventívne a odstrašiť od užívania dopingových látok.

Antidopingová organizácia musí zverejniť meno športovca, povahu porušenia ako aj dôsledky za porušenie do 20 dní od uzavretia prípadu.

Ak konečné rozhodnutie je, že nedošlo k porušeniu antidopingových pravidiel, toto rozhodnutie môže byť zverejnené len so súhlasom športovca. Pozri [Článok 14.3.2](#).

Tímové športy

Ak je športovec súčasťou tímu, podlieha všetkým pravidlám uvedeným v Kódexe. Dôsledky porušenia môže znášať aj tím. Sankciu pre tím určuje orgán zastrešujúci podujatia, ktorých sa daný tím zúčastňuje. Pozri [Článok 11](#).

PRÍLOHA 1

11 KROKOV ODBERU VZORKY

Táto príloha poskytuje všeobecný prehľad procesu dopingovej kontroly. Upozorňuje na špeciálne úpravy pre maloletých športovcov a pre športovcov so zdravotným postihnutím. Viac informácií je k dispozícii na internetovej stránke WADA, ADA SR, alebo zväzov (federácií). Na začiatku je potrebné zdôrazniť, že pri odbere vzorky je kľúčový správny postup. Nedodržanie správneho postupu pri odbere vzorky môže viesť k neplatnému výsledku analýzy.

1 Výber športovca

Dopingová kontrola môže byť vykonaná kedykoľvek a kdekoľvek.

2 Oznámenie

Dopingový komisár alebo jeho asistent upozorní športovca, že bol vybraný na dopingovú kontrolu a informuje ho o jeho právach a povinnostiach. Medzi ne patrí aj právo na zástupcu pri celom procese. Svojím podpisom športovec potvrdzuje, že bol informovaný o vybratí na dopingovú kontrolu.

3 Príchod do stanice dopingovej kontroly

Do stanice dopingovej kontroly by sa mal športovec dostať okamžite. Dopingový komisár alebo jeho asistent vám môže umožniť oneskorenie z dôvodu vyhlásenia výsledkov alebo dokončenia tréningu. Komisár dopingovej kontroly alebo jeho asistent sprevádza športovca od oznámenia dopingovej kontroly až po jej ukončenie.

4 Výber zbernej nádoby

Športovec má na výber z troch jednotlivo uzatvorených zberných nádob. Môže si vybrať jednu. Mal by si overiť či je balenie nepoškodené, nepoužité. Za každých okolností má vybranú odbernú súpravu pod dozorom.

5 Poskytnutie vzorky

Počas odovzdávania vzorky je v miestnosti prítomný len športovec a komisár dopingovej kontroly alebo jeho asistent. Pred odberom vzorky je športovec

vyzvaný, aby si umyl ruky čistou vodou. Ďalej je vyzvaný od komisára alebo jeho asistenta, aby zabezpečil jeho voľný výhľad pri odovzdávaní vzorky.

6 Objem moču

Minimálne množstvo odovzdaného moču je 90 ml. Ak sa neodovzdá požadované množstvo, je potrebné poskytnúť ďalší moč, kým sa nesplní podmienka minimálneho množstva.

7 Rozdelenie vzorky

Športovec má na výber z troch odberových súprav. Vyberie si jednu a overí či nebola poškodená alebo znehodnotená. Po otvorení súpravy si overí, či čísla na sade dvoch fliaš súhlasia s číslom na obale. Vzorka moču sa delí nasledovne: minimálne 30 ml do fľašky B, zostávajúci moč do fľašky A. Malé množstvo sa ponechá v zbernej nádobe, aby komisár mohol zmerať špecifickú hustotu moču. Moč do fliašiek nalieva športovec sám. Ak potrebuje pomoc, so súhlasom to môže urobiť zástupca, alebo komisár.

8 Utesnenie vzorky

Obe fľaše so vzorkami (A, B) utesňuje športovec sám. Spolu s komisárom potom overia, či sú správne zatvorené.

9 Meranie špecifickej hustoty

Dopingový komisár je povinný odmerať špecifickú hustotu vzorky. Ak moč nespĺňa minimálne požiadavky, je potrebné odber opakovať.

10 Vyplnenie formulára dopingovej kontroly

Do formulára by mal športovec poskytnúť všetky informácie o liekoch (či už na predpis alebo voľne predajných) a doplnkoch výživy, ktoré v poslednej dobe užil.

Môže tiež uviesť všetky pripomienky, ktoré má k samotnému procesu dopingovej kontroly.

Tak isto môže podpísať súhlas, že jeho vzorka môže byť v budúcnosti použitá na anonymný výskum. Skontroluje si, či na formulári dopingovej kontroly je správne uvedené číslo vzorky, a či kópia pre laboratórium neobsahuje žiadne údaje, pomocou ktorých by bolo možné ho identifikovať. Po ukončení celého procesu dostane športovec kópiu celého formulára.

11 Následné nakladanie so vzorkou

Všetky vzorky sa prepravujú zabezpečeným spôsobom do akreditovaného laboratória, ktoré sa pri analýze vzoriek riadi medzinárodnými štandardmi. Vzorka A bude podrobená analýze, zatiaľ čo vzorka B bude bezpečne uchovaná na prípadné potvrdenie nepriaznivého nálezu vo vzorke A. Následne dostane výsledky organizácia, ktorá je zodpovedná za nakladanie s výsledkami.

A čo odber vzorky krvi?

Na odber krvi sa vzťahujú rovnaké podmienky ako pri odbere vzorky moču (oznámenie, identifikácia, sprievod, vysvetlenie postupu).

Aké úpravy existujú pre maloletých športovcov a športovcov so zdravotným postihnutím?

O výbere maloletého športovca alebo športovca so zdravotným postihnutím môže byť automaticky upovedomená aj tretia strana.

Nepľnoletí športovci a športovci s telesným postihnutím majú pri procese dopingovej kontroly taktiež právo na zástupcu. Tento zástupca však nemôže byť svedkom odberu vzorky, aby nezamedzoval komisárovi pri kontrole tohto odberu.

- **Ak nie je prítomný zástupca**, môže komisár dopingovej kontroly požiadať tretiu stranu o prítomnosť na dopingovej kontrole.
- **Pri obmedzenej pohyblivosti** môže športovec požiadať svojho zástupcu, alebo komisára o pomoc pri odbere vzorky, rozdelení vzorky a dokončení vypisovania formulára.
- **Pri probléme s koordináciou** môže športovec požiadať o väčšiu odbernú nádobu.
- **Pri zrakovom postihnutí**, môže športovca po celú dobu sprevádzať jeho zástupca (aj na toalety). Avšak nemôže byť svedkom odberu vzorky. Zástupca alebo komisár môže na požiadanie prečítať informácie z formulára a zástupca môže formulár podpísať menom športovca.

- **Pri použití kondómu s výpustom** alebo má športovec zavedený katéter, mal by odpojiť zberné vrečko a vyprázdniť celý systém, aby sa získala čerstvá vzorka.
- **Ak sa športovec cievkuje sám/sama**, môže použiť vlastný katéter na odovzdanie vzorky. Tento katéter by mal byť v originálnom balení. Alebo môže použiť niektorý z ponúkaných komisárom, ak sú k dispozícii.
- Zástupca športovca môže sprevádzať športovca s mentálnym postihnutím počas celého odberu vzorky, avšak nemôže byť svedkom odberu vzorky.

PRÍLOHA 2

Analýza B vzorky

Laboratória analyzujú vzorky pod číselnými kódmi, nie pod menami športovcov.

Laboratórium, ktoré je zodpovedné za analýzu vzorky, oznamuje informácie o analýze organizácií, ktorá je zodpovedná za spracovanie výsledkov, a súčasne informácie dostáva aj WADA.

Nepriaznivý analytický nález

Ak je vo vzorke A nájdená zakázaná látka (podľa Kódexu „nepriaznivý analytický nález“), organizácia zodpovedná za nakladanie s výsledkami uskutoční počiatočné skúmanie.

Tento proces je zameraný na dve časti:

1. zistenie, či mal športovec TUE na danú látku,
2. zistenie, či bol proces dopingovej kontroly vykonaný v súlade s postupmi.

Následne je športovec informovaný o výsledku, a budú mu oznámené práva, samozrejme aj právo na analýzu vzorky B.

V prípade, že športovec alebo antidopingová organizácia požaduje analýzu vzorky B, môže sa športovec alebo jeho zástupca tejto analýzy zúčastniť.

V prípade nepriaznivého analytického nálezu zakázanej metódy alebo zakázanej látky inej ako špecifikovanej v A vzorke je športovcovi udelené dočasné zastavenie činnosti. Kódex dáva športovcovi právo sa voči takémuto rozhodnutiu odvolať, vyjadriť.

Ak výsledok analýzy B vzorky potvrdí výsledok analýzy A vzorky, je antidopingová organizácia poverená nakladaním s výsledkami a bude pokračovať vo vyšetrovaní.

Ak výsledok analýzy B vzorky nepotvrdí výsledok analýzy A vzorky, nebudú prijaté žiadne ďalšie opatrenia, a samozrejme akékoľvek pozastavenia športovej činnosti budú zrušené.

CITÁTY NAŠICH ÚSPEŠNÝCH ŠPORTOVCOV

„Boj proti dopingmu je súčasťou profesionálneho športu. Každý z nás, ktorí robíme šport na top úrovni si vie predstaviť kam by sa to ubralo, keby neexistovali dopingové pravidlá a testy. Mať prehľad v antidopingových pravidlách, vedieť aké máme ako športovci práva ale aj povinnosti je súčasťou našej profesie.“

Jana Dukátová

„Boj proti dopingmu je pre mňa rovnako dôležitý ako boj o víťazstvo. Čistým športovcom musí niekto garantovať súťaž v rámci fair play – bez použitia zakázaných látok alebo metód. Boj proti dopingmu by sa nemal podceňovať a mal by sa neustále zdokonaľovať. Byť informovaný o nových poznatkoch je pre mňa ako profesionálneho športovca nesmierne dôležité, aby som vedel, čoho sa mám vyvarovať pri výbere doplnkov výživy.“

Marcel Lomnický

„Asi najdôležitejšia vec v boji proti dopingmu je informovanosť. Tak ako je dôležitý profesionálny prístup športovca ku tréningu a pretekaniu, neoddeliteľnou súčasťou je profesionálne pristupovať v boji proti dopingmu, dôležité je, aby sa športovec mal na koho obrátiť, keď si nie je istý, či môže užívať nejaký doplnok výživy. Doping je metla športu a veľa športovcov sa dostane do problémov nevinne (napr. zje zakázané lieky, napije sa z cudzej fľaše...) potom im už nikto neuverí.“

Škantárovci

CITÁTY NAŠICH ÚSPEŠNÝCH ŠPORTOVCOV

„Informácia je jedna z najdôležitejších súčasti nášho života. Poskytovanie dôveryhodnej, pravdovravnej, účinnej, spoľahlivej a správne načasovanej informácie zachraňuje to najcennejšie – ŽIVOT. Šport je náš život, česť je naša prestíž, výhra a byť najlepší je naša túžba. Nekazme si život, prestíž a túžbu zakázanými látkami a nechajme sa informovať ADA SR. Je to cesta k pravej radosi z čistého víťazstva.“

Mária Homolová

„Som veľmi rada, že som mala možnosť Kódex si prečítať a lepšie mu porozumieť. Bolo poučné dozvedieť sa, čo všetko sa radí medzi porušenie antidopingových pravidiel a aké sú moje práva a povinnosti. Myslím si, že nie je cieľom aby som začala menovať výhody prečítania si Kódexu, skôr doporučujem nájsť si čas prečítať si ho, aby sme lepšie porozumeli, aké sú naše práva a povinnosti a vyhli sa nedorozumeniam z nevedomosti. Pre mňa osobne to bolo poučné čítanie, ďakujem.“

Eva Ódorová

„Vždy mi bolo povedané, že šport nemá byť len zábavou, ale má aj učiť k čestnosti a hre fair play. Ak vzory pre ľudí nebudú hrať férovo, môže to mať negatívny dopad na spoločnosť. Preto verím, že v momentálnej dobe, keď spoločnosť stráca na dôvere, je boj proti dopingu nesmierne dôležitý. Morálne odmietnutie dopingu a informovanosť kompetentných je kľúčová úloha.“

Richard Varga